

Implementace *P3M*: návrh scénáře pro Českou republiku

Následující dokument je návrhem scénáře přechodu z dosavadního *von Bismarckova paradigmatu* veřejných financí, potažmo ekonomiky, na paradigma třetího milénia, tedy návrhem scénáře implementace nového paradigmatu. Jde o návrh, který je koncipován konkrétně pro Českou republiku, v jiných zemích, s jinou legislativou a případně i s jinými okolnostmi důležitými pro realizaci tohoto přechodu, bude scénář přechodu jiný, případně i výrazně jiný.

Ale i v omezení na Českou republiku je třeba podtrhnout, že jde o návrh - jakkoliv jsme jej důkladně promýšleli, je pravděpodobné, že v následných diskusích dozná změn.

Při zavádění *P3M* bude rovněž nutno zohlednit skutečnost, že státy, které se do implementace *P3M* pustí, budou mít od prvních okamžiků nesmírné výhody oproti těm, které zaváhají. Proto je například třeba počítat s tím, že Česká republika nezahájí implementaci *P3M* izolovaně, ale minimálně v plné součinnosti s ostatními státy EU.

Počáteční fázi přechodu navrhujeme takto:

Dva až tři měsíce intenzivní odborné a veřejné diskuse: proč je přechod na *P3M* nezbytný, jak bude *P3M* fungovat a proč bude fungovat lépe než paradigma stávající, diskuse scénářů přechodu na *P3M* a diskuse všech konsekvencí.

Souběžně příprava potřebné legislativy, která by měla být pokud možno jednotná v rámci celé EU; paralelně s tím i příprava vlastní implementace:

- ✓ zákona o přechodu z *vBP* na *P3M* a o základních principech tímto vyvolaných (vzhledem k závažnosti těchto změn by nejspíš mělo jít o zákon ústavní);
- ✓ zákona o zřízení *RDB* a základních principech jejího fungování, včetně fungování přechodného období, kdy *RDB* již bude existovat, ale nebude plně funkční a bude fungovat ve spolupráci s dalšími státními institucemi;
- ✓ zákonů o rušení jednotlivých daní, včetně příslušných harmonogramů;
- ✓ zákona o zřízení Nejvyššího rozpočtového úřadu a rozpočtových úřadů na úrovni krajů, Prahy a obcí;
- ✓ zákonů, kterými se do všech ostatních zákonů promítnou změny vyvolané přijetím předchozích zákonných norem, včetně zákonů upravujících sociální a zdravotní zabezpečení apod.;
- ✓ materiálního a personálního zabezpečení *RDB* a všech rozpočtových úřadů.

Platí, že při respektu k důležitosti a časové naléhavosti přechodu na *P3M* bude se skutečnou implementací možné začít zhruba za dva až tři měsíce po zahájení počáteční fáze, popsané výše. Vyžadovalo by to ovšem nemalý díl pružnosti, včetně naprosto jasného zakotvení toho, že přijaté zákonné normy budou následně podrobeny revizi, řekněme za rok a opět za další dva. Na přechodnou dobu, řekněme dvou let, by se ustavovaly rozpočtové úřady. Speciálním

způsobem by muselo být pracováno s *RDB*, kde je potřeba počítat s tím, že k tomu, aby tato banka byla plně funkční, bude zapotřebí nejméně rok, spíše však ještě o něco déle, takže věci by musely být připraveny tak, že zpočátku by *RDB* fungovala jen v nějakém neúplném, přechodném režimu, případně s podporou dalších institucí, tak, aby potřebné základní funkce *RDB* bylo možné spustit již po oněch dvou, třech měsících, zatímco na plný provoz by se přešlo teprve po personální, materiální a i jinak celkové provozní stabilizaci *RDB*; platí totiž, že s uplatňováním rozpočtové suverenity zákonodárce lze začít teprve poté, co *RDB*, případně v oné přechodné podobě, dokáže plnit základní funkce nezbytné k nahrazování výběru daní vypouštěním „obláčků“.

Jak bylo výše uvedeno, proces přechodu na *P3M* začne spuštěním obsáhlé odborné a veřejné diskuse a souběžnou přípravou potřebné legislativy. Poněvadž přechod na *P3M* bude muset být připraven a realizován v rámci celé EU, je evidentní, že legislativa bude muset být chystána jako celoevropská – jistěže, s plným vědomím toho, že tato legislativa se plně stabilizuje až poté, co budou s fungováním *P3M* získány praktické zkušenosti.

Urgentní výzvou bude *RDB*: kromě přípravy a přijetí příslušné legislativy bude nezbytné dát co nejrychleji do provozu fungující přechodné řešení, neboť plně funkční *RDB* se stěží podaří spustit dříve než za rok až dva od okamžiku spuštění prací na přechodu na *P3M*. Připomeňme si, že i toto přechodné řešení musí zajistit, aby v *RDB* bylo dost prostředků na tvorbu „obláčků“ a také to, aby i toto přechodné řešení fungovalo jako banka, minimálně z hlediska obsluhy těch vkladů a výběrů, které mu budou svěřeny.

Navrhujeme, aby toto přechodné řešení bylo v ČR výsledkem spolupráce ČNB, MF, ČSSZ, zdravotních pojišťoven a České pošty. Do této přechodné *RDB* by byly zasílány mzdy a platy zaměstnanců a platby živnostníků sloužící k výměře nemocenské a důchodů a platby zdravotního pojištění, dále zálohy na daň z příjmů, DPH a výběr spotřebních daní a byla by stanovená částka, od níž nahoru musí být veškeré platby realizovány přes přechodnou *RDB*. Každý takový transfer přes přechodnou *RDB* by byl výhodně úročen po celou dobu, po kterou by příslušná částka zůstala uložena, přitom velmi výhodně úročen v průběhu prvních, řekněme 14 dní a naopak, každý okamžitý či jinak rychlý výběr by byl určitým způsobem penalizován. Aby bylo možné přechodnou *RDB* spustit co nejrychleji, nelze vyloučit, že by do ní ČNB vložila jistou iniciační částku, která by jí byla vrácena ihned poté, co by se v potřebné výši stabilizovala částka nezbytná pro fungování *P3M*. Je evidentní, že i v této přechodné *RDB* bude muset mít každý ze subjektů těchto transferů a úložek svůj účet.

Je důležité co nejvíce podtrhnout, že vše, co bylo výše uvedeno, jsou návrhy. Konkrétní podoba přechodné *RDB* bude samozřejmě výsledkem odborné a veřejné diskuse a definitivně bude dáno rozhodnutím zákonodárce. Obdobně se dospěje i k samotnému technickému řešení, jakož i ke konkrétním pravidlům úročení, penalizací rychlých výběrů a samozřejmě i k postihům za případné snahy nastavený systém obcházet či zneužívat.

Komentář. Pokud například zaměstnavatel zašle svému zaměstnanci mzdu za uplynulý měsíc, zašle ji na účet tohoto zaměstnance vedený u přechodné *RDB*. Bude pak suverénním právem zaměstnance, co učiní s čistou složkou této mzdy (stejně jako dnes, ve *vBP*, k ničemu jinému přístup nemá, nic jiného mu z jeho mzdy přímo nepatří), s tím, že záleží na tom, zda si v této přechodné *RDB* na svém účtu stírá nějaké úspory či nikoliv, takže svůj účet v přechodné *RDB* používá jen pro transfer:

- může požádat o okamžitý převod na svůj účet u některé komerční banky (případně, bude-li to takto fungovat, vybrat svou čistou mzdu nebo její část u některé z poboček ČP v hotovosti), nebude-li mít na svém účtu

v přechodné *RDB* uloženu určitou částku úspor, pak bude penalizován, pokud tam takovou uloženou částku mít bude, penalizace se nekoná;

- pokud se rozhodne, že čistou mzdu nechá nějakou dobu uloženu, nebo nechá uloženu její nějakou část, pak po celou dobu bude uložena výhodně úročena, spolu se všemi případnými úsporami, které zmíněný pracovník má v přechodné *RDB* již z minula.

Předpokládáme, že činnost přechodné *RDB* bude omezena na tyto základní operace – nebudou se například vydávat žádné platební karty a podobně.

Doporučujeme, aby i v případě Nejvyššího rozpočtového úřadu, jakož i příslušných úřadů krajských a obecních, souběžně s přípravou legislativy probíhala i příprava jejich personálního a materiálního vybavení (zde asi nebude takový úřad zřizován v každé obci, takže by tyto úřady nejspíš byly jen v pověřených obcích, případně jen v původních okresních městech – na ony rozpočtové komisaře budou totiž kladeny velmi vysoké odborné i morální nároky, a podobně vysoké nároky budou směřovat i na běžné zaměstnance těchto úřadů). Pokud jde o počty komisařů, délku jejich funkčního období, jakož i o způsob jejich výběru, doporučujeme rovněž nějaké přechodné řešení, například tak, že v první fázi zavádění by se všichni komisaři vybírali či volili jen na dva až tři roky, přičemž v dalších obdobích by bylo funkční období již delší, řekněme šest let, a navíc by se v intervalech dvou let vždy znovu vybírala či volila třetina komisařů, obdobně jako je tomu u senátorů Senátu Parlamentu ČR.

Jakmile bude hotova legislativa a bude k dispozici i funkční přechodná *RDB*, lze začít i s využíváním mechanismů rozpočtové suverenity zákonodárce.

Bylo by skvělé, kdyby se aspoň něco stihlo ještě v tomto roce, 2009, ale je jen stěží očekávatelné, že by se to mohlo podařit. Je to obrovská škoda, neboť rozpočtovou suverenitu zákonodárce by bylo možno uplatnit k tvorbě „obláčku“ v částce několika desítek miliard Kč, snad i ve výši kolem 100 miliard Kč, jenž by byl použit ke snížení deficitu veřejných rozpočtů v roce 2009 (výše tohoto „obláčku“ by v zásadě byla omezena čistě jen tím, jak rychle a v jaké výši by se podařilo připravit a přijmout potřebnou legislativu a poté zřídit přechodnou *RDB* a naplnit její kasu).

Je namísto konstatovat, že letošní (2009) deficit nemusel být, pokud by se o přechodu na *P3M* začalo intenzivně jednat hned na začátku letošního roku, jak jsme navrhovali, a nemuselo tak vzniknout ani nové zadlužení státu ve výši možná až kolem 200 miliard Kč a ani jiná zadlužení dalších veřejných institucí (ve skutečnosti jde o zadlužení ještě vyšší, neboť část deficitu byla pokryta rezervami, které původně měly sloužit k financování jiných věcí než k mazání deficitu).

Zcela reálné je ale zahájení přechodu na *P3M* v příštím roce, 2010, a nejen to, imperativ, aby se tak stalo, je naprosto kategorický. Jinak hrozí nejen výrazné škrty v rozpočtu, které by se při zahájení přechodu na *P3M* už dělat nemusely, ale navíc je už dnes nepochybné, že bez zahájení tohoto přechodu bude deficit roku 2010 činit nejméně 163 až 173 miliard Kč, podařili se prosadit „balíček“ ministra financí Janoty, či nalézt nějaký jeho ekvivalent a až 230 miliard Kč, pokud se žádný takový „balíček“ neprosadí. Přitom vůbec nelze vyloučit, že ve skutečnosti by deficit roku 2010 mohl být i vyšší – v každém případě dojde k tomu, že zadlužení státu vzroste o výši deficitu, čili v optimistickém případě přibude „jen“ 163 miliard Kč nových dluhů, jinak 230 miliard Kč, ale obáváme se, že to bude více (řeč je ovšem jen o dluhu státu, jsou ale i kraje, Praha, obce a jiné veřejné instituce).

Pokud se ale imperativu přechodu na *P3M* vyhoví a už začátkem roku 2010 se začne přechod na *P3M* realizovat, bude možné zrušit daně v rozsahu 15% daňové kvóty a navíc ještě bez jakéhokoliv zadlužení do rozpočtu dodat impulz v rozsahu 150 až 200 miliard Kč, ve směřující alternativě možná 250 až 300 miliard Kč (znovu podtrhněme: zákonodárce, rozpočtový suverén, zde bude omezen právě a jen tím, zda v *RDB* bude dost peněz, ale dále tím, zda obě sféry dokážou dodaný „obláček“ smysluplně využít).

Rozpočtová suverenita zákonodárce by se tudíž v první řadě projevila tím, že by zrušil 15% daňové kvóty a výpadek z výběru zrušených daní by nahradil rozpočtově neutrálním způsobem, a sice, „obláčkem1“, v částce rovné předpokládanému výnosu ze zrušených daní, tedy v částce zhruba 220 miliard Kč.

Následně, ve druhé řadě, by rozpočtový suverén, zákonodárce, poskytl ekonomice finanční impulz dalšího obláčku, „obláčku2“, v hodnotě 150 až 200 miliard Kč, případně 250 až 300 miliard Kč.

Bylo by, striktně vzato, věcí dalšího rozhodnutí, zda tento impulz bude působit vedle příjmů, které se do rozpočtu 2010 dostanou pomocí prodeje státních dluhopisů, či jiným způsobem jako půjčky k pokrytí deficitu, nebo zda prvořadým úkolem bude využít prostředky tohoto impulzu namísto nového zadlužování: jednoznačně navrhuje, aby prostředky „obláčku2“ byly prioritně použity k financování deficitu.

Navrhujeme tedy, aby namísto toho, že by si stát půjčoval dalších 163 až 173 miliard Kč k pokrytí rozpočtu navrženého ministrem financí Janotou (stručně: rozpočet Janotův), či dokonce 230 miliard Kč k pokrytí deficitu bez protikrizových příjmově-výdajových opatření ministra Janoty (rozpočet neJanotův), pokryl celý deficit státního rozpočtu ze zamýšleného impulzu, tedy, raději explicitně a velmi nahlas zdůrazněme – bez jakéhokoliv nového zadlužování!!!

Stejně naléhavě doporučujeme, aby zákonodárce, pokud to bude možné, z příslušného impulzu pokryl, buď částečně, nebo úplně, i nově vznikající deficity dalších částí veřejných rozpočtů: rozpočtů krajů, Prahy, obcí a případně i dalších veřejných institucí.

Pokud ovšem nebude těmito opatřeními celý „obláček2“ vyčerpán, zákonodárci to dovolí, aby původně předpokládanou strukturu státního rozpočtu rozšířil o další produkt veřejné sféry tak, aby cena tohoto rozšířeným rozpočtem nově přidaného produktu byla rovna částce, která z „obláčku2“ zbude poté, co byl pokryt předpokládaný deficit.

Volba konkrétního řešení bude věcí zákonodárce (a právě: spolu s Nejvyšším rozpočtovým úřadem!), přičemž asi nejpravděpodobněji by to vypadalo takto:

- ✓ Janotův rozpočet by mohl fungovat bez jakéhokoliv nového zadlužování již spolu s impulzem ve výši 163 až 173 miliard Kč, impulz vyšší by již dovolil Janotův rozpočet rozšířit o příjmy/výdaje až 37 miliard Kč (při nasazení impulzu 250 až 300 miliard Kč dokonce o 87 až 137 miliard Kč).
- ✓ neJanotův rozpočet by při impulzu 150 až 200 miliard Kč a při použití celého impulzu k pokrytí deficitu vyžadoval přece jen ještě nějaké půjčky, a sice půjčky ve výši 80 až jen 30 miliard Kč, zatímco při impulzu 250 až 300 miliard Kč by mohl být celý deficit pokryt bez zadlužení a navíc by tento neJanotův rozpočet mohl být rozšířen o 20 či dokonce 70 miliard Kč.

Nyní konkrétně a podrobněji.

Co se týče rušení 15% existující daňové kvóty, navrhujeme úplné zrušení poplatků a doplatků ve zdravotnictví, úplné zrušení mýtného jakož i dálničních známek a poté zrušení takového procenta pojistného na sociální zabezpečení, aby to spolu s poplatky, mýtným a dálničními známkami tvořilo právě těch 15% dosud existující daňové kvóty.

Připomeňme, že zrušení 15% daňové kvóty by se mělo projevit odpovídajícím zlevněním produkce, a to by vedlo ke zvýšení kupní síly peněz. Zvýšená kupní síla dosavadních mezd, platů, úspor atd., by v zásadě eliminovala důvody pro nominální navyšování mezd a platů v roce 2010.

Podtrhněme, že částka 220 miliard Kč zhruba odpovídá částce, která by měla být vybrána výběrem daní oné rušené 15% kvóty, a poněvadž po tomto zrušení budou všechny nebo téměř všechny produkty levnější, tak do ekonomiky se i v rámci „obláčku1“ předává z hlediska kupní síly více, než kdyby zůstalo u původního výběru daní a původní kupní síly takto vybraných daní.

Jinými slovy, už jen vypuštěním „obláčku1“ se fakticky navyšuje kupní síla veřejné sféry, a to právě o onen rozdíl mezi tím, co bude moci nakoupit v nových, snížených cenách oproti tomu, co by mohla za nominálně stejné příjmy nakoupit v původních cenách, zatížených těmi 15% nyní zrušených daní.

Impulz „obláčku2“ ve výši 150 až 200 miliard Kč, případně dokonce 250 až 300 miliard Kč, by měl být strukturován tak, aby zcela zásadním způsobem snížil hrozící deficit, případně jej rovnou eliminoval; v tom neoptimističtějším případě by se mohlo podařit i to, že by žádný deficit nevznikl ani v hospodaření krajů, Prahy, obcí a ani žádné jiné veřejné instituce.

Výdaje odpovídající mimořádnému příjmu, impulzu z „obláčku2“, navrhujeme strukturovat takto:

- ✓ odhadneme-li deficit v příjmech systémů sociálního zabezpečení oproti nezbytným výdajům roku 2010 na částku 80 až 90 miliard Kč, pak navrhujeme, aby sem z impulzu „obláčku2“ bylo směřováno 100 až 120 miliard Kč, případně až 150 miliard Kč; taková částka by dovolila nejen zachovat veškeré sociální výdaje na úrovni roku 2008, ale umožnila by je i navýšit – je přitom pravděpodobné, že i po započtení zvýšených nákladů na podpory v nezaměstnanosti a další podobné dávky v důsledku pokračujících dopadů krize by bylo k dispozici dost prostředků i pro navýšení penzí, v tom neoptimističtějším případě oněch až 150 miliard Kč, by to mohlo vést k navýšení průměrné penze o zhruba 1 000 Kč až 2 000 Kč měsíčně;
- ✓ odhadneme-li deficit z výběru pojistného na zdravotní pojištění na zhruba 20 miliard Kč a připočteme-li i částku ve výši 7 miliard Kč, která bývá uváděna jako čistý výtěžek zavedení zdravotnických poplatků (tedy součet toho, co se opravdu vybralo a nikoliv zcela přesvědčivého navýšení o úspory z výkonů, které se neuskutečnily), pak by formou navýšení plateb na státní pojištěnce mohlo být do zdravotnictví dodáno z „obláčku2“ dalších 35 až 50 miliard Kč – tím by se nejen zalepil očekávaný propad příjmů, ale vytvořil by se prostor pro navýšení výdajů;

- ✓ prostředky do systému vzdělávání, vědy a výzkumu by se z „obláčku2“ navýšily oproti připravované verzi rozpočtu o 4 až 8 miliard Kč, případně až o 10 i více miliard Kč; jistěže za podmínky, že by bylo jasno, že využití těchto dodatečných prostředků bude efektivní, což u základního výzkumu je nutno přeformulovat na požadavek směrování těchto prostředků především ke špičkovým a (u mladých vědců) potenciálně špičkovým pracovištím;
- ✓ do zemědělství by měly směřovat dodatečné prostředky ve výši 4 až 10 miliard Kč, zčásti jako dodatečné kompenzace výrobcům mléka, pěstitelům obilí a také jako rezerva na podporu sezónních, zejména sklizňových prací (například brigádníky u sezónních sklizní zeleniny a ovoce by platil přímo stát, a to v takové výši hodinových výdělků, aby se tyto práce staly vysoce atraktivními, nejen pro důchodce a nezaměstnané, ale i pro studenty; tím by se tyto náklady nijak neprojevily ve výkupních cenách takto sklizené ovoce a zeleniny).

Sečteme-li ještě navržené částky výdajů z impulsu „obláčku2“, dostáváme se ke zbytkovým částkám ve výši 7, resp.12, resp.30, resp. 80 miliard Kč (odpovídá to „obláčkům2“ ve výši 150, resp.200, resp.250, resp.300 miliard Kč).

Mělo by být výsledkem intenzivní odborné i veřejné diskuse, jak s těmito dodatečnými prostředky naložit. Například by mohly být rozděleny mezi kraje a obce, mohl by vzniknout speciální fond na kompenzaci povodňových (případně dalších podobných) škod, mohlo by dojít k omezení či úplnému zrušení navržených škrťů ve výdajích na armádu, policii, hasiče apod. a případně i by mohlo dojít i k navýšení prostředků na výstavbu, dostavbu a údržbu infrastruktury či na jiné veřejné investice

Poznámka. Investice do infrastruktury by ovšem měly projít velmi rozsáhlým auditem, jak na jejich skutečnou potřebnost, tak zejména na náklady s tím spojené – existuje velmi důvodný pocit, že zakázky jsou předraženy až o desítky procent, což je věc natolik závažná, že důkladné prošetření je nepochybně zcela nezbytné.

Dále by měl být do správného světla postaven letitý a naprosto chybný mýtus, že výstavba infrastruktury, zejména dopravní, je automatickou zárukou ekonomického rozvoje. Konstatujme, že příkladů, kdy se tak skutečně stalo, je ve světě poskrovnu, přičemž tam, kde se to podařilo, to v podstatě vždy bylo proto, že v okolí vzniklého dopravního díla buď již předtím byly významné ekonomické kapacity, případně výstavba takových kapacit proběhla souběžně s výstavbou onoho dopravního díla. Pokud zde žádný takový synergický efekt s „běžnou“ ekonomikou nebyl a ani nově nevznikl, ekonomický boom vyvolaný výstavbou dopravního díla a multiplikativním efektem s ní spojeným odšuměl, neb stavební firmy odešly jinam a s nimi i kupní síla jejich pracovníků a subdodavatelů. Hlavní nárůst přepravy se zredukoval na tranzit, z něhož ovšem okolí onoho dopravního díla mělo prospěch jen minimální, pokud vůbec jaký.

Nejnovější konkrétní zkušenosti tohoto typu nabízí transformace bývalé NDR a nabízely je i zkušenosti z transformace Porúří, které však, bohužel, byly v čase spojení natolik pozapomenuty, že chybný mýtus o automatickém rozvoji míst nově proktnutých dálnic či železnic opět zvítězil – výsledkem je vysoká nezaměstnanost v bývalé NDR a další problémy.

Lze to říci tak, že dopravní infrastruktura je sice téměř nutnou podmínkou hospodářského rozvoje, zdaleka však není podmínkou dostačující.

Navrhujeme proto, aby každá větší infrastrukturální, zejména však dopravní stavba byla od samého počátku spojena s cílevým ekonomicko-sociálním rozvojem svého okolí a připomínáme, že jsme v této souvislosti již před lety vypracovali zcela nové a původní technologie takové výstavby, navíc technologie zaměřené na Public/Private Partnerships projekty a ty jsme nazvali technologiemi PPP pod jednou střešou/jedním deštníkem.

Poznamenejme, že i při práci s výdaji umožněnými díky impulsu „obláčku2“ se projeví, podobně jako jsme to diskutovali pro „obláček1“, ta skutečnost, že po zrušení oněch 15% procent daňové kvóty bude vše levnější, takže za stejné peníze bude více muziky, a je tudíž vysoce pravděpodobné, že ve skutečnosti budou postačovat k dosažení výše uvedených cílů nomi-

nálně nižší částky, než jsme uvedli, takže pak zbude více peněz i na ty výdaje, kde jsme mohli navrhnout jen menší navýšení, než jaké by bylo zřejmě žádoucí.

Je vysoce pravděpodobné, že nepřímé dopady impulzů obou „obláčků“, například vyšší výběr zbývajících daní, by vedly k tomu, že deficit roku 2010 by byl nižší, než je dnes očekáváno, takže závěrečný účet hospodaření veřejné sféry za rok 2010 by byl vyrovnaný, případně i mírně přebytkový!

Komentář. Výše uvedené návrhy na strukturu výdajů z „obláčku2“ jsou zde strukturovány poněkud jinak, než v našich předchozích návrzích ze začátku roku 2009 a dokonce se odlišují i od návrhu, který jsme předali Ministerstvu financí ČR koncem srpna 2009. Důvodem je to, že pád domácí ekonomiky je prudší a hlubší, než bylo původně oficiálně odhadováno, takže větší jsou i výpadky z výběru daní a pokud by zůstalo vše při starém, tedy dále ve *von Bismarckově paradigmatu*, pak by byl i očekávaný deficit roku 2010 daleko vyšší, než se ještě nedávno čekalo. Považovali jsme tedy za nezbytné, aby naše návrhy tuto novou a nečekanou situaci důsledně reflektovaly, takže snaha o co nejdůraznější snížení deficitu, případně cíl jeho úplné eliminace, je nyní jedním z dominant těchto našich aktualizovaných návrhů.

Opět připomeňme a podtrhněme jednu z hlavních výhod *P3M*, a sice rozpočtovou suverenitu zákonodárce, což je v čase krize nástroj, který může být použit ve velkém rozsahu, může pružně reagovat na situaci a, mimo jiné, činit tak bez vzniku jakýchkoliv dluhů.

Pokud jde o následující roky, pak platí, že v letech 2011 a 2012 by mělo dojít vždy o zrušení dalších 15% daňové kvóty (rozumějme dobře: daňové kvóty v podobě, která platí dnes, v roce 2009).

Pro roky 2013 až 2017 navrhujeme zrušit každým rokem dalších 11% daňové kvóty (kvóty roku 2009).

Rozhodnutí, které konkrétní daně budou v daném roce zrušeny, bude sice suverénní věcí zákonodárce, mělo by však být učiněno teprve poté, co o této otázce proběhne důkladná odborná i veřejná diskuse. Úplně stejně, jako jsme to popsali při rušení 15% daňové kvóty v roce 2010, bude výpadek příjmů z rušených daní nahrazen vypuštěním pro tento rok příslušného „obláčku1“.

Opět bude suverénní věcí zákonodárce a Nejvyššího rozpočtového úřadu, zda a v jaké výši vytvoří v daném roce dodatečný impulz, obdobný tomu, co jsme navrhli pro rok 2010, přičemž vždy bude věcí konkrétního vývoje ekonomiky v příslušném roce, jaká část finančního vyjádření příslušného impulzu, tedy částky „obláčku2“, bude použita pro krytí jinak očekávaného deficitu tohoto roku a jaká bude použita pro nabídku přírůstku souhrnného produktu veřejné sféry v příslušném roce a, samozřejmě, rozhodovat se bude i o tom, jak bude tento přírůstek strukturován a jaké objemy peněz půjdou do jednotlivých komponent tohoto přírůstku – může to být růst penzí a jiného sociálního zabezpečení, růst příjmů/výdajů systémů zdravotní péče, atd., atd., mohou to být výdaje na nejrůznější potřebné veřejné investice a –podtrhněme – měly by se stále důsledněji splácet i existující zadlužení, nyní nejen úroky, ale postupně i samotné jistiny.

V Brně dne 10.10.2009

ing. Marie Dymáčková

Michael Dymáček